

Yttrande gällande omarbetat direktiv om luftkvalitet och renare luft i Europa

Bakgrund

Sundsvalls kommun har fått möjlighet att lämna synpunkter på ett omarbetat direktiv om luftkvalitet och renare luft i Europa.

Sundsvall är en stad som har och har haft mycket och tung industri bland annat pappersmassaindustri och landets enda aluminiumsmältverk. Två europavägar har passerat centralt genom Sundsvall. Att staden är placerad mellan två berg innebär att luftföroreningar inte ventileras bort i tillräcklig omfattning. På grund av dessa förutsättningar har Sundsvalls kommun sedan lång tid utfört mätningar med avseende på luftkvaliteten på flera olika ställen i centrala Sundsvall. I takt med bland annat utbyggnaden av fjärrvärme, omledning av E4, bättre rening från industriutsläppen och minskad andel fossila drivmedel i fordonsflottan har luftkvaliteten förbättrats. Sedan de nuvarande luftkvalitetsnormerna infördes har överskridanden av kvävedioxid och partiklar (PM10) konstaterats i centrala Sundsvall. Överskridanden av kvävedioxid har inte skett sedan flera år tillbaka, bland annat på grund av att den lokala busstrafikens utsläpp avsevärt minskat. Höga partikelhalter orsakade av fordonstrafik är dock fortfarande ett problem och normen överskreds så sent som år 2020 vid mätstationen på Bergsgatan.

Sundsvalls kommun upprättade i slutet av år 2020 ett åtgärdsprogram för att förbättra luftkvaliteten med avseende på partiklar. Flera av de åtgärder som presenteras i åtgärdsprogrammet har redan utförts och exempelvis dammbindning längs hårt trafikerade centrala vägar är något som sker kontinuerligt under våren. Sedan åtgärdsprogrammet upprättades har inte normen överskridits.

Kommunens synpunkter

Människor som bor, arbetar eller besöker Sundsvall ska känna sig trygga med att luften i Sundsvall inte medför betydande hälsorisker. Då forskning visat på större påverkan på människors hälsa vid lägre koncentrationer av kvävedioxid och partiklar än vad man tidigare trott, har inte Sundsvalls kommun något att invända mot förslaget med sänkta miljökvalitetsnormer.

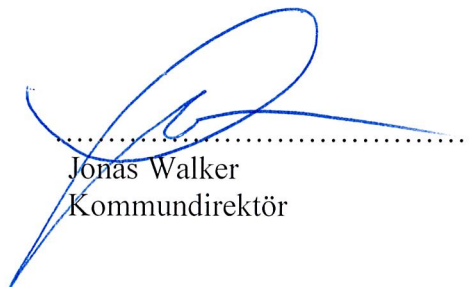
2023-03-24

Utmaningar

En sänkning av normerna kan innebära stora utmaningar och resultera i ett flertal konsekvenser för Sundsvalls kommun. De åtgärder som finns i åtgärdsprogrammet för frisk luft kan bli tvungna att skärpas och / eller kompletteras för att de nya normerna inte ska överskridas.

Att minska dubbdäcksanvändande, som har en stor påverkan på partikelhalter, är förenat med risker i trafiksäkerheten på grund av Sundsvalls geografiska placering och topografi. Risk för hala vägbanor är ofta hög i samband med nollgenomgångar. Det är troligt att förekomsten av nollgenomgångar under vintertid kommer att öka i mellersta och norra Sverige som en direkt konsekvens av klimatförändringarna vilket innebär att förutsättningarna för minskad dubbdäcksanvändning sannolikt består.

Nuvarande luftkvalitetsmätningar sker på platser med hög belastning från fordonstrafik och där utformning av gaturum innebär risk för höjda partikelhalter. En sänkning av normerna innebär sannolikt en ökad risk för att överskridanden kommer ske på fler platser än där mätning sker idag. I de centrala delarna av Sundsvall finns en stor efterfrågan på exploaterbar mark. Ökat bostadsbyggande och förtätning av stadskärnan är viktiga inslag i Sundsvalls utveckling framåt. Redan med befintliga normer finns det utmaningar med att förtäta staden i den utsträckning som efterfrågas. En sänkning av nuvarande normer innebär sannolikt att dessa utmaningar försvåras.

Jonas Walker
Kommundirektör